

УКРАЇНА

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

вул. Івана Мазепи, 1-б, м. Чернігів, 14005, тел./факс (04622) 4-13-28, e-mail: uoz_post@cg.gov.ua, код ЄДРПОУ 02013290

26.09.2018 № 04-27/4482

На № 16-871вих-18 від 27.08.2018

**Прокуратура Чернігівської
області**

Щодо інформування

Управління охорони здоров'я облдержадміністрації опрацювало вказівку Прокуратури Чернігівської області про усунення порушень законодавства у діяльності КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» та інформує.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.03.2018 № 516 було затверджено перелік спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги. Відповідно до цього наказу Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня не увійшла до вказаного переліку і, таким чином, не розглядалася як заклад, в якому здійснюється застосування ПЗМХ. Проте враховуючи вимоги та звинувачення прокуратури у допущенні невнесення закладу до переліку СЗНПД (вказівка про усунення порушень законодавства від 27.04.2018р. №16-491 вих. 18), після відповідних звернень наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.07.2018р. №1267 обласна психоневрологічна лікарня була віднесена до переліку спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги.

Склалася ситуація, коли протягом короткого часу лікарня то втрачала нормативне підґрунтя для здійснення ПЗМХ, то знову його набувала, але уже в іншому, ширшому аспекті (наказом №992 передбачається застосування всіх стаціонарних видів ПЗМХ), що підтверджується результатами перевірки Прокуратури Чернігівської області від 27.04.2018р. №16-491 вих. 18. В цей період (тобто між виданням наказів МОЗ №516 та №1267) у всі СЗНПД були направлені запити щодо можливості приймання пацієнтів – мешканців Чернігівської області, і від всіх них отримані негативні відповіді, що свідчить про проблеми у реалізації відповідних наказів МОЗ. Через півтора місяці після внесення лікарні до переліку УОЗ ОДА і адміністрація лікарні розглядає нову вказівку, на цей раз вже про не створення відповідних умов, які за такий короткий проміжок часу створити нереально.

2018

16-25626вих18

Необ'єктивним є твердження про те, що Управлінням охорони здоров'я Чернігівської ОДА не вживаються належні заходи до виконання вимог законодавства.

З метою реалізації в області наказу МОЗУ, за участю адміністрації лікарні та за дорученням першого заступника голови Чернігівської обласної ради В.В. Мельничука на початку цього року розглядався лист заступника головного лікаря ДЗ «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України» щодо переукладання загальнодержавних функцій на комунальні психіатричні заклади адміністративно-територіальних одиниць.

З аналізу кількості пацієнтів випливає, що ПЗМХ із посиленням наглядом здійснюються у відділенні потужністю 40 ліжок (з цієї кількості половину складають мешканці Черкаської області, яким застосування ПЗМХ з посиленням наглядом здійснюється на підставі угоди між Чернігівською та Черкаськими обласними радами). ПЗМХ із звичайним наглядом застосовується одночасно 5 пацієнтам (станом на 01.09.2018р.).

В Українській лікарні з суворим наглядом на даний період часу утримується 16 пацієнтів – мешканців Чернігівської області. Тобто, йдеться про створення СЗНПД у Чернігівській області для приблизно 50 пацієнтів, при чому цей заклад повинен складатися з 3-х відділень відповідно до видів ПЗМХ.

На офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я 17.09.2018р. розміщений інформаційний матеріал під назвою «Розпочалась реорганізація Дніпровської психіатричної лікарні з суворим наглядом». В ньому йдеться про те, що в ДУ «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України» на лікуванні перебуває 655 пацієнтів. Переведення пацієнтів у лікувальні заклади за місцем проживання відбувається після того, як пацієнт висловить бажання (напише відповідну заяву). «Станом на тепер», - йдеться в повідомленні, «пацієнтів готові приймати у 12 психіатричних лікарнях по усій країні - там є відповідні умови, місця та медичний персонал». Разом з тим, вказівкою, що розглядається, Чернігівській обласній психоневрологічній лікарні заборонено приймати пацієнтів для застосування ПЗМХ з суворим наглядом до створення відповідних умов.

Крім того, з метою включення до бюджетного запиту державного бюджету на 2019 рік до МОЗ України направлені розрахунки потреби в коштах для оснащення СЗНПД у відповідності до норм, встановлених Правилами застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги, затверджених наказом МОЗ України від 31.08.2017р. №992, який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2017р. за № 1408/31276.

Орієнтовний обсяг потреби становить 60 млн гривень.

В той же час, на сьогодні МОЗ не розроблені рекомендації щодо необхідної для кожного регіону потужності даних закладів, обґрунтування здатності визначених закладів забезпечити необхідні обсяги надання допомоги, відсутні розрахунки матеріально-технічного забезпечення та обладнання, аналіз кадрового потенціалу та його навчання й перепідготовки для роботи з особливим контингентом хворих, терміни перебудови закладів до визначених

вимог, джерела фінансування для переобладнання закладів та забезпечення передбачених законодавством правил безпеки тощо.

Не існує також типового статуту, структури, табеля оснащення, порядку розподілу та направлення пацієнтів, що є обов'язковим для закладів охорони здоров'я, оскільки є вимогами Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики та Стандартів акредитації закладів охорони здоров'я. Відсутній конче необхідний перехідний період від минулої системи до затвердженої. Визначені наказом СЗНПД неспроможні прийняти на лікування пацієнтів. Лікарні, в яких застосовувалися примусові заходи, залишилися поза межами правового поля, що вже призвело до порушення прав пацієнтів з можливими численними порушеннями прав медичних працівників, у зв'язку зі змінами умов праці та без затвердженого порядку взаємодії Міністерств та відомств (Міністерства охорони здоров'я, Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції, Генеральної Прокуратури тощо), як на перехідному етапі, так і при подальшій роботі.

Відповідно до п. 51 наказу МОЗ від 31.08.2017р. №992, охорона СЗНПД забезпечується згідно із Законом України «Про охоронну діяльність». Охоронна діяльність (ст. 17 вказаного закону) - це надання послуг з охорони власності та громадян, суб'єктом господарювання будь-якої форми власності, який створений та зареєстрований на території України, що здійснює охоронну діяльність на підставі отриманої у встановленому порядку ліцензії. Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня не є суб'єктом охоронної діяльності і не може в силу свого функціонального призначення здійснювати таку діяльність, а також створювати службу охорони з відповідним персоналом. Єдиний прийнятний шлях до забезпечення охорони – це придбання в установленому порядку охоронних послуг через систему державних закупівель.

Щодо додержання Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» та Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», то ці обставини були предметом перевірки Чернігівської місцевої прокуратури у травні 2018р., з приводу чого була отримана відповідна вказівка про усунення порушень, на яку надавалася відповідь. Крім того, вжиті заходи щодо приведення у відповідність до діючого законодавства матеріально-побутового та медико-санітарного забезпечення хворих. Винні в порушеннях особи притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

Порушення правил протипожежної безпеки, забезпечення м'яким та твердим інвентарем обумовлено постійним недофінансування сфери охорони здоров'я. Проте не зважаючи на недостатнє фінансування лікарнею проводиться робота по оновленню м'якого інвентарю, сантехніки, будівельних матеріалів, господарських товарів. За 8 місяців поточного року на ці потреби направлено понад 500,0 тис гривень. Більшість ремонтних робіт проводяться своїми силами: здійснена заміна вікон, виконане шпаклювання стін та стель, замінені сантехніка, встановлені енергозберігаючі джерела освітлення, проведені роботи по заміні електропроводки, лінолеуму та шпалер.

Листом від 05.06.2018 №04-21/2642 Управління охорони здоров'я звернулося до обласної державної адміністрації щодо збільшення кошторисних призначень обласної психоневрологічної лікарні на 3330,0 тис грн для приведення будівель закладу у відповідність до вимог пожежної безпеки (встановлення автоматичної пожежної сигналізації, заміна у стаціонарних відділеннях оздоблювальних матеріалів, проведення вогнезахисної обробки дерев'яних конструкцій горнищ, придбання вогнегасників). За інформацією Департаменту фінансів облдержадміністрації дане питання включене до переліку питань для розгляду на сесії обласної ради.

Рішенням засідання колегії Управління охорони здоров'я облдержадміністрації головного лікаря обласної психоневрологічної лікарні зобов'язано припинити прийом на лікування хворих, яким за постановою суду призначений суворий режим перебування в психіатричному закладі.

Водночас зазначаємо, що питання первинної та вторинної профілактики суспільно-небезпечних дій є ширшим, ніж надання психіатричної допомоги, а створення СЗНПД не є проблемою виключно Управління охорони здоров'я та Чернігівської обласної психоневрологічної лікарні. В створенні такого закладу повинні бути зацікавлені державні, правові та громадські інституції. Заходи з профілактики вчинення суспільно-небезпечних дій мають бути направлені як на осіб з психічними розладами, так і одночасно на громадян, які гіпотетично можуть постраждати від дій таких осіб.

Начальник Управління

П. Гармаш

Володимир Ященко 676 543